

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	53623 Українська мова і література. Зарубіжна література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	53623
Назва ОП	Українська мова і література. Зарубіжна література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ячменик Марина Михайлівна, Башманівський Олексій Леонідович, Мандич Тамара Михайлівна, Плотніков Євген Олександрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.02.2024 р. – 10.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71340>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/72129>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Аналіз фактів та практик організації освітнього процесу підтверджують можливість підготовки бакалаврів на ОПП "53623 Українська мова і література. Англійська мова і література" у ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Аналіз ВСО, нормативної документації, відкритої інформації ЗВО, а також проведення фокус-груп зі стейкхолдерами дозволяють стверджувати, що ОП відповідає критеріям акредитації, а виявлені слабкі сторони не применшують її значення та не справляють суттєвого впливу на якість її реалізації. Зміст ОП має чітко структурований, її обсяг відповідає вимогам щодо організації навчального процесу. ОП забезпечує можливості здобувачам освіти набуті необхідні загальні і фахові компетентності, соціальні навички та поєднувати навчання й дослідження. Освітнє середовище у УжНУ є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Академічна спільнота університету прагне до формування високої культури якості та академічної доброчесності. Університет має необхідні матеріальні та технічні ресурси для реалізації освітнього процесу на ОП. Робоча група програми намагається максимально враховувати пропозиції всіх зацікавлених стейкхолдерів, що забезпечує постійний розвиток та вдосконалення ОП. У ЗВО та у межах програми реалізується система інформаційно-консультаційної, освітньо-наукової та соціально-психологічної підтримки академічного персоналу і здобувачів освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони: 1) Розробники ОП активно залучають широке коло стейкхолдерів для удосконалення та корекції змісту ОП, що підтверджено протоколами засідань робочої групи ОП, участю респондентів у щорічних опитуваннях, відгуками учасників фокус-груп. 2) Навчання на ОП дозволяє здобувачам освіти набуті широкий спектр соціальних навичок. 3) Наявність дієвих практик заохочення у межах внутрішньої системи професійного розвитку викладачів, спрямованої на підвищення викладацької майстерності, оволодіння новітніми методами навчання. 4) Якісне та зручне змістове наповнення сайту УжНУ, зручний доступ до нормативно-правової бази, своєчасне розміщення проєкту ОП та повнота інформації щодо чинної ОП і її реалізації.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1) На думку ЕГ, програмні результати навчання потребують певної корекції. РН 8, РН 10 орієнтовані на формування низки професійних компетентностей, що сукупно відповідають одразу кільком різним трудовим функціям згідно зі стандартом вчителя ЗЗСО. У РН 3, 8, 9, 22 спостерігається змістове дублювання. 2) Відсутність ОК, безпосередньо спрямованого на її формування компетентності у використанні ІКТ у здобувачів освіти. 3) На думку ЕГ в ОК освітньої програми наявний дисбаланс на користь філологічних дисциплін, що не сприяє реалізації основної мети ОПП - підготовці майбутніх вчителів ЗЗСО. 4) Неунормованість розподілу навчального часу між курсовими роботами та ОК, в межах яких вони готуються. 5) Відсутні спільні вимоги до вибору на наповнення платформ та засобів електронного навчання, що може ускладнювати процес навчання для здобувачів освіти. 6) Здобувачі освіти демонструють обмежене розуміння поняття академічної доброчесності. 7) Тематичний діапазон публікацій НПП не завжди відповідає профілю навчальних дисциплін, які вони викладають. ЕГ рекомендує: 1) Під час наступного перегляду ОП розглянути можливість змістового розмежування РН 8, 10. Прибрати змістове дублювання схожих або ідентичних компетентностей у РН 3, 8, 9, 22. 2) Під час наступного перегляду ОП розглянути можливість введення обов'язкового ОК із нових інформаційних технологій. 3) Під час наступного перегляду ОП підвищити практичну професійну орієнтацію ОПП на підготовку вчителів ЗЗСО і відобразити це у змісті ОК. Зокрема, ЕГ рекомендує переглянути склад і обсяг деяких ОК, щоб підсилити фахову методичну спрямованість ОПП (збільшити кількість кредитів на методику викладання мов і зарубіжної літератури, ввести курсову з методики). 4) Під час наступного перегляду ОП унормувати навчальний час, що виділяється на підготовку курсових робіт та виділити їх як окремі ОК. 5) До кінця навчального року розглянути можливість уніфікації електронної складової навчального процесу шляхом використання єдиної платформи електронного навчання (наприклад, існуючої у ЗВО системи Moodle) для зручності учасників освітнього процесу. 6) До кінця навчального року провести анкетування здобувачів освіти та НПП з питань обізнаності та дотримання принципів академічної доброчесності. 7) Систематично посилювати публікаційну активність НПП у контексті публікацій, пов'язаних із профілем навчальних дисциплін.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі, задекларовані в ОПП, загалом узгоджуються з місією і баченням стратегічного розвитку ЗВО, а надана у звіті СО інформація про відповідність ОПП зазначеним вище документам є достовірною. Так, мета ОПП («...підготовка вчителя української мови і літератури, викладача закладу фахової передвищої освіти, вчителя зарубіжної літератури, який володіє ґрунтовними знаннями з фахових дисциплін та методик їх викладання, педагогіки, психології, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, має соціальні навички, необхідні для діяльності в освітній сфері, здатний до постійного професійного вдосконалення») відповідає місії ЗВО (підготовка «нової генерації фахівців, здатних забезпечити позитивні зміни в економіці регіону, професіоналів, які вміють комплексно поєднувати дослідницьку та підприємницьку діяльність...»), викладеній у п. Г. (с. 15) Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>), а також пріоритетам розвитку ЗВО, що, крім іншого, полягають у підготовці «...спеціалістів, які відповідають вимогам глобальної економіки і суспільства, рівню сучасних кваліфікаційних вимог і компетентностей...» (Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр., с. 17).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз інформації, наявної у ВСО та на офіційній сторінці ЗВО, а також наданої під час проведення фокус-груп підтвердив, що до формулювання цілей, ПРН, компонентів змісту ОП «23750 Українська мова і література. Англійська мова і література» залучається широке коло стейкхолдерів, зокрема: 1) здобувачі освіти. Під час опитувань, наприклад, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69490>, проведеного у грудні 2023 р., здобувачі освіти вносять пропозиції, які в подальшому враховуються групою розробників програми. Під час фокус-групи здобувачі освіти підтвердили участь як у регулярних опитуваннях, спрямованих на з'ясування їх ставлення до навчання та надання пропозицій для корекції ОП (включно з корекцією цілей та ПРН), так і у безпосередньому спілкуванні з представниками робочої групи ОП. 2) академічний персонал ЗВО. Дотичні до ОПП представники академічного персоналу ЗВО висловлюють свої пропозиції щодо змісту ОПП на постійній основі на засіданнях дотичних кафедр, науково-методичної та вченої рад філологічного факультету, а також на зустрічах з гарантом і представниками робочої групи програми. На фокус-групі із представниками академічного персоналу було підтверджено інформацію, наведену у ВСО, щодо змін до ОК 20-22, здійснених на пропозицій НПП. 3) представники роботодавців. Під час фокус-групи директор директор Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти повідомив, що у новій редакції ОП було враховано його пропозицію щодо ширшого залучення здобувачів освіти до участі у неформальній освіті. Директор Ужгородського ліцею №5 Ужгородської міської ради Закарпатської області підтвердила увагу з боку розробників програми до її пропозиції щодо ширшого залучення вчителів ЗЗСО до підготовки здобувачів освіти. Моніторинг пропозицій представників роботодавців включає також онлайн-опитування, результати якого представлено на сайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69491>). Варто зазначити, що рецензія роботодавця С.Хороба на ОП датована січнем 2024 р, в той час як поточну редакцію ОП затверджено у березні 2023 р. Гарант ОП пояснила таку ситуацію технічною помилкою, оскільки зазначена рецензія була отримана вже на проєкт ОП редакції 2024 р. Загалом, під час фокус-груп стейкхолдери демонстрували активну участь у корекції як змісту ОП, так і цілей та ПРН програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Розробники ОП на постійній основі реагують на тенденції розвитку спеціальності та вимоги до вчителів на сучасному ринку праці, враховуючи національний та регіональний контексти. Програмні результати навчання (у термінах програми - РН) зосереджені на наданні можливості здобувачам освіти оволодіти широким спектром професійних компетентностей, а також на розвиток соціальних навичок та загальних умінь, необхідних у майбутній професійній діяльності. Серед інших, ОП враховує такі сучасні тенденції розвитку галузі освіти, як: вміння добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів (РН 8); здатність цінувати різноманіття та мультикультурність (РН 11); вміння творчо-критично мислити, творчо використовувати різні теорії й досвід (РН 18) тощо. Потреба у підготовці вчителів української мови у поєднанні з другою спеціалізацією для ЗЗСО регіону, що здійснюється за ОПП, була підтверджена під час зустрічі з роботодавцями, зокрема, підкреслена директором Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти та викладачем Гуманітарно-педагогічного фахового коледжу Мукачівського державного університету. Представники адміністрації ЗВО та розробники ОП підтвердили залучення інформації про споріднені програми партнерських ЗВО під час розробки та корекції ОП. Серед таких було зазначено Ніредьгазький університет (Угорщина), Ягеллонський

університет (Польща), Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника тощо. Досвід цих та інших ЗВО було враховано для корекції РН 2, 11, 13, 18 тощо.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за цією спеціальністю на момент проведення експертизи відсутній. Аналіз компонентів ОП, наприклад, «Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми» (ОП, стор. 17), «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми» (ОП, стор. 18), а також робочих програм ОК програми підтверджує відповідність РН вимогам НРК за рівнем магістра. При цьому РН освітньої програми орієнтовані на підготовку фахівця, кваліфікація якого відповідає вимогам дескрипторів всіх блоків НРК («знання» - РН 1, 2, 3, 4, 13; «уміння» - РН 5-8, 16, 17; «комунікація» - РН 11, 15; «відповідальність і автономія» - РН 8-10, 15, 17).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони та позитивні практики: розробники ОП у різні способи залучають широке коло стейкхолдерів для удосконалення та корекції цілей та ПРН програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін та недоліків у контексті Критерію 1 не виявлено

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

З огляду на те, що ОП "53623 Українська мова і література. Англійська мова і література" узгоджується з місією і баченням стратегічного розвитку ЗВО; її цілі співвідносяться з вимогами до компетентностей фахівця відповідної спеціальності; в ОП враховані актуальні тенденції розвитку галузі та регіональні пріоритети; під час перегляду ОП беруться до уваги пропозиції широкого кола стейкхолдерів, ОП загалом відповідає Критерію 1. Всі підкритерії на достатньому рівні відповідають вимогам.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що повністю відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». Обсяг ОК, що формують ЗК, СК та РН становить 180 кредитів ЄКТС (75%). Вибіркові компоненти займають 60 кредити ЄКТС (25%). За напрямками підготовки та складовими ОП кредити розподіляються таким чином: ОК професійної підготовки 102,5 кредитів ЄКТС (42,7%), з них 12 кредитів ЄКТС (5%) - для педагогічних практик, 12 кредитів ЄКТС (5%) - для навчальних (фольклорної та діалектологічних) практик, 3 кредити ЄКТС (1,25%) - підсумкова атестація. Цикл загальної підготовки налічує 50,5 кредитів ЄКТС (21%). Аналіз ОП та навчального плану підготовки здобувачів освіти підтверджує відповідність ОП вимогам чинного законодавства.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

На думку ЕГ ОП “53623 Українська мова і література. Зарубіжна література” дає можливість досягти визначених групою розробників ОП РН завдяки реалізації широкого спектру теоретичної та практичної підготовки за окремими освітніми компонентами. Навчальні дисципліни, включені до ОП, утворюють логічно структуровану, взаємопов'язану систему. В ОПП освітні компоненти об'єднані у два цикли: ОК загальної підготовки, ОК професійної підготовки. ОП містить розділи практичної підготовки, підготовки курсових робіт та підсумкової атестації, а також вибіркові ОК. Практична підготовка передбачає 2 практики (пропедевтичну та виробничу у семестрах 6 та 8), підсумкова атестація передбачає складання двох комплексних кваліфікаційних іспитів: іспит з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їх викладання; іспит з української мови, української літератури та методик їх викладання. Структурно-логічна схема ОП демонструє розподіл освітніх компонентів за роками та семестрами навчання. Аналіз “Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми” (ОП, с. 17) свідчить, що всі обов'язкові освітні компоненти формують певні загальні та спеціальні (фахові) компетентності, що розподіляються в залежності від специфіки ОК. Аналіз “Матриці забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми” (ОП, с. 18) демонструє, що ОК включені до ОПП спрямовані на досягнення ПРН і переважна більшість ПРН реалістично охоплена змістом програми. При цьому ЕГ вважає, що вказівки на те, що деякі РН досягаються під час кваліфікаційних іспитів є недоречними, оскільки основним завданням останнього є перевірка рівня сформованості компетентностей здобувачів освіти, а не формування таких компетентностей.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП та її ОК підтвердив, що вони відповідають предметній сфері визначеної для неї спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.01 Середня освіта (Українська мова і література). Зміст ОП, передусім, орієнтований на підготовку вчителя, який працюватиме у ЗЗСО. Об'єктами вивчення і діяльності в межах ОП є освітній процес, українська мова, англійська мова, зарубіжна література, педагогіка та методика викладання відповідних дисциплін тощо. На предметну підготовку із сучасної української мови та історії української літератури відведено 64,5 кредити, предметну підготовку із історії зарубіжної літератури відведено 9 кредитів, 8 кредитів відведено на дисципліни з методик викладання української мови, української літератури та зарубіжної літератури, 6,5 кредитів відведено на психолого-педагогічні дисципліни, 24 кредити спрямовано на практичну підготовку. На думку ЕГ зазначений обсяг психолого-педагогічної та методичної підготовки мірою зміщує акцент на філологічну підготовку здобувачів освіти. Варто зазначити, що на потребі розширити психолого-педагогічну складову ОП наголошували представники всіх груп стейкхолдерів ОП. Крім того, незважаючи на наявність ФК та РН, що зазначають компетентність у використанні ІКТ як один із пріоритетів підготовки здобувачів освіти за ОП, у програмі немає окремого ОК, безпосередньо спрямованого на її формування. ЕГ вважає, що ОП виграла б від введення обов'язкового ОК із нових інформаційних технологій, що сприяло б кращому досягненню цілей і програмних результатів навчання. У контексті професійної підготовки здобувачів освіти звертає на себе увагу також процедура написання курсових робіт. Такі роботи готуються у межах відповідних ОК (12 “Сучасна українська мова”, 13 “Історія української літератури”, 19 “Методика викладання української мови”, 20 “Методика викладання української та зарубіжної літератури”) і є їх частиною. Окремі години на їх підготовку за ОП не передбачено. Під час фокус-групи начальник навчальної частини зазначив, що ЗВО передбачає 1 кредит ЄКТС на підготовку курсової роботи, проте у робочих програмах відповідних ОК це не знаходить свого відображення.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процедура вибору студентами вибіркових дисциплін регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/uvsv>) (п. 6.4.) та «Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ДВНЗ УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>). Перелік дисциплін вільного вибору наведено на сторінці ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/70745>). Перелік сформовано за загальноуніверситетським та кафедральними каталогами. Частина вибіркових компонентів становить 60 кредитів ЄКТС (25%), що відповідає Закону України “Про вищу освіту”. Вибіркові ОК розподіляються на два блоки: (а) 12 кредитів ЄКТС (5%, 4 ОК) належать до загальноуніверситетського циклу і вивчаються у 3-6 семестрах; (б) 48 кредитів ЄКТС (20%, 12 ОК) належать до кафедрального каталогу і вивчаються у 3-8 семестрах. Фокус-група зі здобувачами вищої освіти за ОПП продемонструвала, що вони обізнані з принципами формування індивідуальної освітньої траєкторії. Студенти підтвердили, що у них є можливість попередньо ознайомитися зі змістом вибіркових дисциплін та подати заяву щодо їх вибору у електронному вигляді за допомогою онлайн-форм. Наприкінці семестру формується перелік вибіркових дисциплін на наступний рік і доводиться до відома здобувачів освіти. Здобувачі освіти не обмежуються у виборі ОК. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється

також шляхом участі у заходах академічної мобільності, курсах неформальної та інформальної освіти, наукових гуртках, вибору тем курсових робіт тощо.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП й навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів. Така підготовка здійснюється згідно з Положенням про практику студентів ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>). Практична підготовка здійснюється через ОК 27-30, що становить 24 кредити (по 12 на філологічні та педагогічні практики). Педагогічна складова практичної підготовки складається з пропедевтичної педагогічної практики (4,5 кредитів, 6 семестр) та педагогічної практики (7,5 кредитів, 8 семестр). Мета практик – отримати здобувачами освіти досвіду практичної роботи за фахом, закріплення теоретичних знань, здобутих у процесі навчання, удосконалення вмінь і навичок, необхідних для прийняття самостійних дидактичних рішень під час навчання учнів ЗЗСО. Аналіз програм практик дає підстави стверджувати, що їх зміст загалом дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Так, проаналізувавши матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП встановлено, що ОК 28 та 29 відповідають майже всім ЗК та ФК, а також ІК. Роботодавці підтвердили регулярні контакти із робочою групою ОП щодо формулювання цілей та завдань практичної підготовки відповідно до потреб ринку праці. Бази практики включають провідні ЗСО регіону. Базу проходження практики здобувач може обрати самостійно. Водночас, спираючись на побажання стейкхолдерів, ЕГ констатує, що ОП виграла б завдяки розширенню обсягу практичної педагогічної підготовки здобувачів освіти. На такій потребі наголошували представники всіх груп стейкхолдерів ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В ОП передбачено формування загальних компетентностей, за допомогою яких можна розвинути лідерські якості, вміння працювати в команді, брати на себе відповідальність. Розмаїття практик сприяє розвитку здібностей комунікувати, будувати стосунки з дитячим колективом, вчителями та адміністрацією. ОК 3, 4, 11 та інші забезпечують здатність гнучко використовувати мову в різних ситуаціях спілкування, уміло добирати мовні ресурси для запобігання конфліктних ситуацій. Так, контент ОК «Історія української літературної критики» сприяє формуванню аналітичних навичок та критичному мисленню, ОК «Основи риторики та виразне читання» сприяє формуванню здатності самостійно й відповідально працювати над підвищенням свого фахового розвитку через майстерність публічних виступів, знання різних форм подачі інформації, самоосвіти. ЕГ відзначає велику кількість здобувачів ОП, які пройшли різні курси, а саме: «Емоційний інтелект», «Ключові уміння 21-го століття», «Тайм-менеджмент: як ефективно планувати та жити», «Soft Skills – конкурентна перевага для успішного майбутнього», «Медіаграмотність: практичні навички», «Інформаційна гігієна під час війни», «Критичне мислення для освітян» (<http://surl.li/qnctm>), які дозволяють їм виробити соціальні навички. ЕГ переконалась, що методи навчання, які використовують під час занять, сприяють формуванню навичок роботи в команді; врахування регіональної специфіки в освітній діяльності дає змогу набути навичок толерантного спілкування в поліетнічному і полікультурному середовищі.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Розробниками ОП загалом враховано вимоги професійного стандарту за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)" (наказ Мінекономіки №2736 від 23.12.2020). ЗК ОП корелюють із ЗК, визначеними у стандарті, зокрема: ЗК 1 ОП - ЗК.01 стандарту (громадянська компетентність); ЗК 5, ЗК 6 ОП - ЗК.02 стандарту (соціальна компетентність); ЗК 2 ОП - ЗК.03 стандарту (культурна компетентність); ЗК 7-9 ОП - ЗК.04 стандарту (лідерська компетентність); ЗК 10 ОП - ЗК.05 стандарту (підприємницька компетентність). Фахові компетентності, зазначені в ОП корелюють з компетентностями кожної групи трудових функцій стандарту та професійних компетентностей, що входять до них. РН дозволяють сформулювати ключові професійні компетентності вчителя, зокрема мовно-комунікативну (РН 13, 14, 15, 21); предметно-методичну (РН 3, 8, 9, 22); інформаційно-цифрову (РН 8, 17); психологічну (РН 2, 10); емоційно-етичну (РН 11, 12, 22); інклюзивну (РН 4); організаційну (РН 4); оцінювально-аналітичну (РН 20); рефлексивну (РН 8); здатність до навчання впродовж життя (РН 15) тощо. Варто зазначити, що у ПРН не знаходять свого відображення здоров'язбережувальна та прогностична компетентності, що передбачені стандартом вчителя ЗЗСО. Водночас, вони вказані у переліку фахових компетентностей випускників ОП (ФК 2 та ФК 5). На думку ЕГ, РН потребують певної корекції. Деякі РН одночасно поєднують значну кількість різноспрямованих завдань. Так, РН 8, РН 10 орієнтовані на формування низки професійних компетентностей, що сукупно відповідають одразу кільком різним трудовим функціям згідно зі стандартом вчителя ЗЗСО. Крім того, у РН 3, РН 8, РН 9 та РН 22 наявне змістове дублювання у контексті вміння застосовувати на практиці знання методик навчання. У РН 7 варто уточнити формулювання, оскільки за суттю йдеться про "дотримання", а не "застосування" стандартів. РН 19 частково стосується формування компетентності у редагуванні та перекладі, що не є об'єктом підготовки фахівців зі спеціальності ОП.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП, НП, робочих навчальних планів, зокрема годин, відведених на опанування кожної теми, засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів є оптимальним для досягнення ПРН і відповідає нормам, викладеним у «Положенні про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/uvcv>). Проаналізувавши зміст ОП та НП, ЕГ пересвідчилась, що аудиторне навантаження є відповідним для досягнення цілей ОП і підтверджує достовірність фактів, викладених у відомостях самооцінювання: у загальному обсязі ОП (7200 год. / 240 кредитів ЄКТС) 43 % (2582) – аудиторне навантаження, 48 % (4618) – самостійна робота, 9 % (4618) – індивідуальна робота, що не створює перевантаження здобувачів освіти. Тижневе навантаження складає: від 25 до 26 годин для здобувачів денної форми навчання, що не суперечить Положенню про організацію освітнього процесу в ЗВО. Обсяг і зміст самостійної роботи вказано у робочих програмах навчальних дисциплін. ОК викладаються послідовно та логічно і не призводять до фактичного часового, психологічного або фізичного перенавантаження здобувача, про ще ЕГ переконалась під час проведення фокус-груп із здобувачами та про що свідчать результати опитування та анкетування здобувачів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69137>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильних сторін ЕГ не зафіксовано, оскільки ОП за Критерієм 2 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги, а наявні є нормою і відповідають Критерію 2.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1) На думку ЕГ, програмні результати навчання потребують певної корекції. РН 8, РН 10 орієнтовані на формування низки професійних компетентностей, що сукупно відповідають одразу кільком різним трудовим функціям згідно зі стандартом вчителя ЗЗСО. У РН 3, 8, 9, 22 спостерігається змістове дублювання. 2) Відсутність ОК, безпосередньо спрямованого на її формування компетентності у використанні ІКТ у здобувачів освіти. 3) На думку ЕГ в ОК освітньої програми наявний дисбаланс на користь філологічних дисциплін, що не сприяє реалізації основної мети ОПП - підготовці майбутніх вчителів ЗЗСО. 4) Неунормованість розподілу навчального часу між курсовими роботами та ОК, в межах яких вони готуються. ЕГ рекомендує під час наступного перегляду ОП: 1) Розглянути можливість змістового розмежування РН 8, 10. Прибрати змістове дублювання схожих або ідентичних компетентностей у РН 3, 8, 9, 22. 2) Розглянути можливість введення обов'язкового ОК із нових інформаційних технологій. 3) Підвищити практичну професійну орієнтацію ОПП на підготовку вчителів ЗЗСО і відобразити це у змісті ОК. Зокрема, ЕГ рекомендує переглянути склад і обсяг деяких ОК, щоб підсилити фахову методичну спрямованість ОПП (збільшити кількість кредитів на методику викладання мов і зарубіжної літератури, ввести курсову з методики). 4) Унормувати навчальний час, що виділяється на підготовку курсових робіт та виділити їх як окремі ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

На думку ЕГ ОП, що акредитується, відповідає Критерію 2. ОП якісно структурована. Освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти цілей і ПРН. Зміст ОПП відповідає визначеній предметній області. Здобувачі мають можливість формувати індивідуальну траєкторію освіти через вибіркові освітні

компоненти та інші інструменти. Водночас слабкі сторони ОПП, що стосуються, передусім, певної обмеженості у формуванні компетентності в ІКТ та методиці навчання не є критичними і можуть бути усунені у процесі корекції та оновлення програми. На думку ЕГ всі підкритерії цілком відповідають вимогам

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання на ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, щорічно оновлюються та оприлюднюються на офіційному веб-сайті УжНУ та відповідають Умовам прийому, які щороку видає МОН для закладів вищої освіти. Вступ на навчання за цією ОП в УжНУ здійснюється централізовано приймальною комісією згідно з діючими «Правилами прийому у 2023 р.» (<http://surl.li/mrppj>). Конкурсний набір здобувачів за даною спеціальністю для здобуття ОС «Бакалавр» за ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література» здійснюється серед осіб, які мають повну загальну середню освіту, або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста/освітній ступінь молодшого бакалавра/освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра. Прийом на навчання проводиться в межах ліцензованого обсягу. Вступникам освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста / молодшого бакалавра / фахового молодшого бакалавра) у ДВНЗ «УжНУ» дозволяється перезарахувати кредити ЄКТС у кількості не більше 120 кредитів ЄКТС. Під час подання заяви на вступ обов'язковим є написання мотиваційного листа, який розглядається відбірковою комісією без присвоєння конкурсних балів. За умови однакових конкурсних балів використовують пріоритетність заяв, за обставин однакових пріоритетностей – результати розгляду мотиваційних листів. Приймальна комісія має власну сторінку на офіційному сайті (<http://surl.li/mrproh>) – де міститься актуальна інформація для абітурієнтів, які вступають на ОП. Окрім «Правил прийому» міститься інформація про терміни прийому заяв, вступних випробувань та зарахування, перелік документів необхідних для вступу до ЗВО. Аналіз «Правил прийому 2023 р.» на навчання за ОП продемонстрував те, що вони є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень й оприлюднені на офіційному сайті ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості підготовки вчителя української мови і літератури та зарубіжної літератури. Абітурієнти вступають на конкурсній основі за результатами зовнішнього незалежного оцінювання (або національного мультимедійного тесту). Конкурсний відбір здійснюється на основі рейтингових списків за результатами НМТ (українська мова (вага сертифікату – 0,5), історія України (вага сертифікату – 0,3), математика (вага сертифікату – 0,2) <http://surl.li/gckhh>) та мотиваційних листів. Експертна група констатує, що ЗВО належним чином регулює ті питання прийому на навчання за ОП, що перебувають у сфері компетенції університету. Зустріч із заступником відповідального секретаря приймальної комісії І. Стерчо засвідчила, що умови та правила прийому на ОП визначаються вимогами МОН України. Відповідно до інформації І. Стерчо на ОП в попередні роки було зараховано 7 здобувачів на скорочений термін навчання із перезарахуванням кредитів ЄКТС на підставі заяв ЗО та погодженням із завідувачами кафедр, які забезпечують викладання цих ОК. ЕГ було підтверджено, що на підставі документів про попередню освіту адміністрацією факультету було визначено процедуру ліквідації академічної різниці ОК, яка була врахована при формуванні індивідуального навчального плану ЗО на відповідний семестр.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

УжНУ створено умови для академічної мобільності зокрема: визначення результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється нормативними документами: «Положенням про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/badzkl>); «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці у ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/badzm>); «Положенням про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/pxsnu>). За результатами зустрічі з менеджментом університету встановлено, що для перезарахування освітніх компонентів ЗО має подати заяву і всі підтверджуючі документи декану факультету не пізніше десяти днів від початку його навчання на певному курсі університету. Процедура перезарахування може здійснюватися за одноосібним рішенням декана факультету, рішенням декана факультету на підставі висновку експертної комісії або завідувача кафедри, яка забезпечує викладання відповідних навчальних дисциплін, або на підставі результатів додаткового експертного оцінювання здобувача вищої освіти відповідною кафедрою за окремими темами. Дані правила чіткі та зрозумілі, відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабонській конвенції), доступні для всіх учасників освітнього процесу. Документи розміщені в публічному доступі і здобувачі освіти можуть ознайомитися з ними на сайті ЗВО (<http://surl.li/giacf>). У ЗВО програми академічної мобільності реалізується через

Erasmus+ (<http://surl.li/mjnzv>) та інші міжнародні освітні та інституційні проекти (<http://surl.li/mjoac>). ЕГ встановила, що у програмах міжнародної академічної мобільності брали участь здобувачі К. Бойчук та І. Місяйло (<http://surl.li/qndfkk>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В УжНУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Розроблено нормативно-правову базу щодо можливостей визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – «Положенням про порядок визнання в УжНУ результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<http://surl.li/badzhh>). Згідно з п. 2.3 Положення право на визнання означених результатів поширюється на здобувачів усіх рівнів освіти, з п. 2.4. визнання дозволяється для навчальних дисциплін, які починають викладатися з II семестру, щоб у випадку невизнання ЗО міг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі, з п. 2.6. університет може визнати результати навчання, обсяг яких не перевищує 10% загального обсягу кредитів ЄКТС ОП, на якій навчається ЗО. Положення (п.2.7–п 2.11) урегулює процедуру визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті: ЗО подає заяву на ім'я керівника структурного підрозділу не пізніше ніж за 30 днів до завершення семестру, що передує семестру, у якому передбачено вивчення дисципліни, яку перезараховують; створюють предметну комісію, до якої входять гарант ОП та/або завідувач кафедри, на якій викладають дисципліну, запропоновану для перезарахування, та НПП, які викладають дисципліну; комісія здійснює підсумкове оцінювання (у формі заліку/екзамену, за результатами якого комісія формує протокол з висновком щодо зарахування/незарахування та виставляє оцінку). У ході співбесіди із менеджментом університету встановлено, що механізми, які визначені нормативними документами, сприяють популяризації неформальної освіти ЗО. На першій лекції НПП інформують здобувачів про можливість набрати додаткові бали за неформальне навчання. Інформація про зарахування результатів неформальної освіти міститься в окремих робочих програмах ОК, що дозволяє викладачу перезараховувати результати за спрощеною процедурою власноруч викладачем. Під час зустрічей з фокус групами і провівши аналіз сайту ЗВО ЕГ встановила факти визнання результатів неформальної освіти курсів на платформі «Edega», «Знай свою Україну» (ОК 13); на платформі «Prometeus» теми онлайн-курсу «Осмислені й переосмилені» (ОК 12); за курси «Освітні інструменти критичного мислення» та «Критичне мислення для освітян» (ОК 25); за курси «Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень», «Шкільне життя онлайн», «Школа для всіх», «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників: нові вимоги і можливості», «Впровадження інновацій в школах», (ОК 28, 29). Сертифікати ЗО розміщено за посиланням (<http://surl.li/lzrqll>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильних сторін ЕГ не зафіксовано, оскільки ОП за Критерієм 3 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги, а наявні є нормою і відповідають Критерію 3. З позитивних практик слід відмітити дієву політику щодо впровадження академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти, яка відповідає нормативним законодавчим документам і реально реалізується на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а саме відповідність правил прийому на навчання, процедури вступу, впровадження академічної мобільності і визнання результатів неформальної та інформальної освіти нормативним вимогам у повній мірі, а також міжнародна співпраця УжНУ саме за цією ОП стали ключовими при оцінюванні за критерієм 3. ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає Критерію 3 за рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основним документом, яким керуються НПП у виборі форм, методів викладання на ОП, є «Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО» (<http://surl.li/uvcv>). Основні форми організації навчального процесу – денна, заочна, дистанційна (із використанням освітніх платформ (Moodle (<http://surl.li/lqxcv>), застосунків Google та ін.). На ОП використовуються традиційні та інноваційні методи: словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, індуктивно-дедуктивні, інтерактивні педагогічні технології. Загалом вибір форм і методів викладання спрямований на реалізацію студентоцентрованого навчання і сприяє впровадженню педагогіки партнерства. Методи та форми навчання ОП вільно обираються та використовуються НПП згідно з метою, завданнями, темою, ПРН та компетентностями. ЕГ пересвідчилася, що академічна свобода НПП передбачає право самостійно наповнювати зміст, обирати форми й методи педагогічної, наукової, методичної діяльності. Робочі програми ОК декларують класичні та інноваційні методи й форми навчання. Відповідність методів навчання і викладання принципам академічної свободи регламентована «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ»» (<http://surl.li/bafid>), що передбачає студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання; участь здобувачів у формуванні навчального плану шляхом вибору дисциплін ВК; право здобувачів брати участь у програмах академічної мобільності тощо. ЗО має право вільно обирати тему наукового дослідження й керівника, базу практик, має можливість навчатися за індивідуальним графіком. Всі учасники освітнього процесу ЗВО мають можливість безкоштовно користуватися інформаційними ресурсами та послугами навчальних, методичних, наукових підрозділів університету. В умовах воєнного часу використовуються технології дистанційного навчання, платформа MOODLE (<http://surl.li/lqxcv>), засоби інформаційно-комунікаційного зв'язку: Google Meet, Classroom, Zoom, Gmail. Процес навчання зі ЗО, які перебувають за кордоном, здійснюється через Moodle, Google Meet, Zoom, Classroom, про що зазначено на зустрічі з НПП і гарантом, і цілком задовольняє освітні потреби, що підтвердили на зустрічі ЗО. Водночас, в межах ОП відсутні спільні вимоги до вибору на наповнення платформ та засобів електронного навчання, що може ускладнювати процес навчання для здобувачів освіти. Практична підготовка здобувачів, яка здійснюється в УжНУ забезпечує практичну реалізацію знань та умінь, здобутих під час теоретичних занять. Досягненню ПРН здобувачів сприяє система контрольних заходів. Рівень задоволеності здобувачів ВО щодо якості освітнього процесу (викладання дисциплін) вивчається через систематичне проведення опитувань (<http://surl.li/qngrw>). Результати засвідчують високий рівень задоволеності здобувачів професіоналізмом професорсько-викладацького колективу та змістом теоретичної і практичної складової освітнього процесу за ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На зустрічах зі ЗО та НПП ЕГ переконалася, що усі учасники освітнього процесу мають доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, критеріїв оцінювання, форм контролю кожного освітнього компоненту. Освітнім ресурсом ЗВО є офіційний сайт (<http://surl.li/lqymn>), на якому зосереджена уся інформація стосовно освітньої діяльності. Усі документи, які регламентують освітній процес, розміщені на сайті УжНУ. Інформацію щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання, форм контролю у межах ОК здобувачі отримують від НПП. На першій лекції викладачі пояснюють мету, завдання, форми, методи вивчення дисципліни, обсяги годин (лекційних та практичних, самостійної роботи, індивідуальних завдань), критерії оцінювання та очікувані результати навчання. Лектор ознайомлює здобувачів із тематикою практичних занять та видами самостійної роботи, джерельною базою курсу. Загальні критерії оцінювання регламентовано відповідним Положенням (<http://surl.li/uvcv>). Ознайомлення ЗО першого року навчання з ОП здійснює гарант на початку першого семестру. ЗО ОП мають доступ до системи навчання з використанням дистанційних технологій. Можливості платформи MOODLE (<http://surl.li/lqxcv>) ЕГ було продемонстровано на резервній зустрічі. Інформація щодо цілей, змісту, очікуваних ПРН, критеріїв оцінювання за ОК наводиться у робочих програмах дисциплін та силабусах. Здобувачі мають повний вільний доступ до навчальних матеріалів, завдань для самостійного вивчення, переліку питань гарантованого рівня контролю знань, рекомендацій щодо організації роботи. НПП є відкритими до діалогу та співпраці із ЗО, у випадку запитань надають вичерпну інформацію. Кожен ЗО може отримати індивідуальне консультування викладача, безпосередньо під час консультації на кафедрі, через електронну скриньку (Viber, Messenger). Здобувачі можуть комунікувати з викладачем через корпоративну електронну пошту, вони мають доступ до електронного репозитарію «Наукової бібліотеки УжНУ» (<http://surl.li/pxwdb>). ОП передбачає студентоцентрований підхід до навчання, враховує інтереси та запити здобувачів. Студентоцентризм полягає у праві здобувачів самостійно формувати індивідуальну освітню траєкторію (вибір освітніх компонентів із каталогів ВК; теми наукових досліджень (курсівих робіт) і керівника; баз практики, наукових гуртків тощо). Навчання ґрунтується на засадах педагогіки партнерства й передбачає, зокрема, участь ЗО у розробці освітньої програми. Систематичне опитування здобувачів щодо якості надання освітніх послуг також дозволяє вивчити та врахувати їхні запити (<http://surl.li/qngrw>). Здобувачі мають право навчатися за індивідуальним графіком (<http://surl.li/ahqel>), на зрахування результатів навчання шляхом неформальної освіти (<http://surl.li/badzh>). На основі аналізу документації ЕГ встановила, що цілі, зміст та результати навчання, порядок та критерії оцінювання за кожним ОК представлені у РП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Навчання на ОП поєднується з науковою діяльністю під час написання тез і виступах на наукових конференціях: 30 беруть активну участь в Усеукраїнських і Міжнародних науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми філології та журналістики» (<http://surl.li/qngyi>; <http://surl.li/qngyt>), засіданнях студентського наукового товариства студентів (<http://surl.li/baefb>) та Ради молодих вчених (<http://surl.li/mskrc>), діяльність якого регулюється відповідним Положенням (<http://surl.li/baefb>), яка покликана сприяти професійному росту молодих вчених ДВНЗ «УжНУ»; надавати консультативну підтримку в питаннях науково-дослідної діяльності активних у науковій роботі здобувачів; ініціатив, спрямованих на закріплення молодих наукових кадрів в ДВНЗ «УжНУ»; сприяти встановленню тісних зв'язків між різними поколіннями учених, забезпечуючи тим самим спадкоємність у науковій діяльності; сприяти налагодженню професійних контактів і культурних зв'язків з іншими вітчизняними й закордонними навчальними та науковими установами; поширювати наукову та іншу інформацію, відповідно до встановленого в університеті порядку; сприяти залученню молодих учених до участі в конкурсах наукових робіт, формуванню колективів молодих вчених для виконання перспективних наукових проєктів; виконувати роль представницького органу із захисту прав наукової молоді перед адміністрацією вищого навчального закладу та іншими організаціями з питань наукової роботи та розвитку академічної кар'єри (<http://surl.li/mskrc>). Науково-дослідницька робота представлена й виконанням 4 курсових робіт, тематика яких сформована в руслі наукових тем кафедр. Науково-дослідницький потенціал здобувачів презентують доповіді, реферати, проєктні завдання в межах діяльності наукових гуртків: «Літературознавчі обрії» (<http://surl.li/qndux>), «Історія укр. мовознавства на Закарпатті» (<http://surl.li/qnhik>), «Діалектологічні студії» (<http://surl.li/mjdhc>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зміст робочих програм, силябусів навчальних дисциплін, практик, тематики курсових робіт, а також лекційні курси, інструкції до лабораторних робіт періодично оновлюються відповідно до «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ»» (<http://surl.li/ahmfz>), «Положення про систему забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ»» (<http://surl.li/bafid>). НПП постійно працюють над оновленням змісту ОК, опрацьовують найновіші науки та навчально-методичні джерела, враховують досягнення сучасного мовознавства, літературознавства, методики викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури в освітніх закладах, сучасні тенденції у сфері освіти. НПП регулярно беруть участь у конференціях різного рівня, закордонних та українських, курсах підвищення кваліфікації, тренінгах, вебінарах тощо. Результати наукових досліджень НПП в руслі кафедральних тем активно впроваджуються в освітні компоненти ОП. Під час зустрічей з фокус групами було підтверджено, що праці Венжинович Н.Ф. («Фраземіка української літературної мови в контексті когнітології та лінгвокультурології»), Сабадоша І.В. («Українські назви рослин. Історія, етимологія») поглиблюють і розширюють тематику ОК 11; Тиховської О.М. («Укр. народна чарівна казка: психоаналітичний аспект») посилюють змістове наповнення ОК 13, а розвідки Барчан В.В. («Юрій Станинець: текст і контекст»), Ігнатович О.С. («Синхромія: нариси, літературознавчі статті»)- наповнення ВК літературно-краєзнавчого характеру. Зміст ОК оновлюється також внаслідок проходження стажувань, зокрема, Тиховська О.М. під час стажування у Північному університетському центрі (Бая-Маре, Румунія), вивчала європейську методику викладання дисциплін літературознавчого циклу, особливості застосування сучасних методик під час дистанційного навчання студентів в результаті набула цінного досвіду і покращила наповнення ОК, які вона забезпечує (<http://surl.li/mjctd>). Також відбувається оновлення в результаті обміну досвідом, наприклад освітянський форум «Формування компетентностей на уроках української мови та літератури в умовах переходу до Нової української школи» (<http://surl.li/mkfoe>). У результаті проходження курсів підвищення кваліфікації НПП (<http://surl.li/msotp>; <http://surl.li/luikd>) було оновлено ОК 11, ОК 12, ОК 19, ОК 20. Вивчення змісту освітніх компонентів ОП дозволило встановити достовірність наведених у звіті самоаналізу даних щодо регулярного оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі з урахуванням позицій здобувачів освіти та роботодавців.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтеграція в міжнародний освітній простір ЗВО регламентується низкою документів: «Стратегією інтернаціоналізації» (<http://surl.li/bafzd>), «Положенням про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ»» (<http://surl.li/cxtwt>), «Положенням про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності» (<http://surl.li/badzr>); реалізується через Erasmus+ (<http://surl.li/mjnzv>), міжнародні освітні та інституційні проєкти (<http://surl.li/mjoac>). НПП співпрацюють із закордонними ЗВО, проводять спільні міжнародні конференції (<http://surl.li/qnjbg>, <http://surl.li/qnjbq>), проходять закордонні стажування (<http://surl.li/msotp>, <http://surl.li/luikd>). Обмін досвідом відбувається через гостьові лекції (<http://surl.li/mkaiu>, <http://surl.li/qnjdq>). Аналіз Відомостей про самооцінювання ОП та дистанційний експертний аналіз показали, що інтернаціоналізація діяльності в рамках даної ОП відбувається шляхом спільної проєктної діяльності, можливості стажування для НПП УжНУ, проведення спільних наукових заходів, організації мовних курсів літніх шкіл, участь у

різних наукових формах міжнародної академічної мобільності для НПП та здобувачів. Кафедри української мови та української літератури співпрацюють із ЗВО Угорщини, Словаччини, Польщі, Румунії тощо, проводять спільні міжнародні конференції, проходять стажування (<http://surl.li/msotp>; <http://surl.li/luikd>). У програмах міжнародної академічної мобільності взяли участь здобувачі К. Бойчук та І. Місяйло (<http://surl.li/qndfk>). Під час візиту ЕГ з'ясувала, що бібліотека ЗВО надає доступ до літератури, інтернет-джерел і ресурсів всім учасникам освітнього процесу для їхнього ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки. Інтернаціоналізацію діяльності координує відповідний підрозділ (<http://surl.li/urcs>). Відділ міжнародних зв'язків координує ці процеси і поширює інформацію про можливості мобільності студентів та співробітників. Водночас, у межах ОП академічна мобільність здійснюється переважно у контексті короткотривалих молодіжних обмінів. Практики академічної кредитної мобільності є обмеженими.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильних сторін не виявлено, оскільки ОП за Критерієм 4 не вирізняється конкретними особливостями, що зумовлюють її переваги. З позитивних практик можемо відзначити, що використання різноманітних форм та методів навчання повністю відповідає запланованим результатам освітньої програми, які визначені в ОП. Цей вибір віддзеркалює принципи студентоцентрованого підходу та основ академічної свободи, що підтверджують ЗО. Університет послідовно розвиває політику інтернаціоналізації, що включає угоди з партнерами за кордоном та формування міжнародних консорціумів. Під час реалізації ОП забезпечується поєднання навчання і наукового дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1) Відсутні спільні вимоги до вибору на наповнення платформ та засобів електронного навчання, що може ускладнювати процес навчання для здобувачів освіти. 2) В межах ОП академічна мобільність здійснюється переважно у контексті короткотривалих молодіжних обмінів. Водночас практики академічної кредитної мобільності є обмеженими. ЕГ рекомендує: 1) До кінця навчального року розглянути можливість уніфікації електронної складової навчального процесу шляхом використання єдиної платформи електронного навчання (наприклад, існуючої у ЗВО системи Moodle) для зручності учасників освітнього процесу. 2) Продовжити роботу з популяризації програми з академічної мобільності серед ЗО і НПП, зокрема: провести низку заходів, спрямованих на мотивацію ЗО щодо академічних обмінів; поширювати інформацію на сайті університету, у соцмережах, провести круглий стіл та інше протягом 2024-25 н.р. для збільшення кількості учасників академічної кредитної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

На думку ЕГ ОП, що акредитується, відповідає Критерію 4. Вирішальними в оцінюванні цієї ОП за Критерієм 4 на рівні відповідності "В" стали підкритерії 4.1, 4.3, 4.2, 4.4, які повністю відповідають вимогам; підкритерій 4.5. - частково. Зокрема процес навчання та викладання на ОП забезпечується належним чином. Форми та методи навчання на ОП сприяють досягненню заявлених цілей і результатів навчання. ЗО своєчасно, в доступній і зрозумілій формі отримують інформацію про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання в межах окремих ОК. ОП дозволяє реалізувати НПП академічну свободу вибору методів викладання, навчального матеріалу з метою досягнення окреслених цілей. ЗВО здійснює опитування ЗО щодо задоволеності якістю викладання ОК, форм та методів навчання, які використовуються. Пропозиції ЕГ щодо удосконалення ОП за Критерієм 4 мають рекомендаційний характер і можуть бути реалізовані протягом 2024-25 н.р.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти даної ОП УжНУ є чіткими та зрозумілими. Регулюються нормативними документами ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>; Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсів) екзаменів і заліків у ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952> Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070> Положення про визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>. Водночас, дозволяють встановити досягнення результатів навчання здобувачів для кожного освітнього компоненту. Під час зустрічі студенти одночасно розповіли, що інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оголошується НПП на першому занятті з кожної дисципліни, а також є у вільному доступі в РП ОК на сайті факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/70512>). У РП ОК зазначені форми видів контролю: поточного – фронтальне та індивідуальне опитування, письмовий контроль (самостійна, контрольна робота), тестування, виконання індивідуальних завдань, рефератів, презентацій, проектної роботи та ін.; модульний – виконання модульної контрольної роботи (в усній або письмовій формі); підсумковий (семестровий) – заліки, екзамени (усна і письмова форма); атестація (кваліфікаційні іспити із сучасної української мови та методики викладання української мови; із історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики викладання української та зарубіжної літератур). ЕГ було встановлено, що в робочих програмах ОК є необхідна інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень. Зокрема, аналіз РП ОК із Таблиці 3 засвідчив, що НПП використовують різні форми поточного контролю. Наприклад, ОК 24 – реферат (5 балів), ОК 8 – презентація (10 балів), ОК 15- комп'ютерне тестування (10 балів) та ін. Також у РП ОК враховано перезарахування результатів навчання в неформальній освіті: в ОК 20 уведено курс з неформальної освіти на Прометеус (10 балів), ОК 13- курс з неформальної освіти на Ed-Era (8 балів). Кожний навчальний курс містить обов'язкову модульну контрольну роботу (50 балів), що під час зустрічі було продемонстровано на платформі Мудл. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО оцінювання результатів навчання здобувача освіти з кожної навчальної дисципліни здійснюється на основі проведення різних видів контролю: поточного, модульного, семестрового, атестації. Основними є поточний і семестровий. За результатами звіту 2022 року (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/53567>), 88,8% опитаним зрозумілі правила проведення контрольних заходів (МКР, заліків, іспитів), 77,8% вважають, що методи, критерії, шкала оцінювання ЄКТС об'єктивні.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю не затверджено. Атестація здобувачів вищої освіти ОП що акредитується здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). Формою підсумкової атестації визначено кваліфікаційний іспит із сучасної української мови та методики викладання української мови й кваліфікаційний іспит з історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики викладання української та зарубіжної літератури. На основі опрацювання ОК 31 на думку ЕГ доцільно злогізувати розділи програми кваліфікаційного іспиту “Історія української літератури”, “Історія зарубіжної літератури”, “Методика викладання української та зарубіжної літератури” у частині розподілу та наповнення відповідними темами: наразі - “Історія української літератури”, “Методика викладання української літератури” (на основі вивчення курсу “Методика викладання української та зарубіжної літератури в закладах середньої освіти”) та “Історія зарубіжної літератури та методика її викладання”. Водночас програма кваліфікаційного іспиту з історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики викладання української та зарубіжної літератури містить тему “Специфіка інтегрованих програм із літератури” відповідно до модельних програм НУШ з інтегрованих курсів (українська мова, українська література, зарубіжна література), проте в РП ОК 20 вивчення цієї теми відсутнє. РП ОК 30, ОК 31 інформує про форму проведення атестації – усний іспит та критерії оцінювання. Із програмою даного іспиту здобувачі можуть ознайомитися на сторінці кафедри <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/70712>.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В УжНУ визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів. Уся необхідна інформація міститься на сторінці Інфо-центру. Зокрема, ці питання включають: Положення про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357> Положення про порядок та методику проведення семестрових екзаменів та заліків (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи екзаменаційної комісії у ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070> тощо. Порядок оскарження (апеляції) оцінювання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>) Положення про порядок застосування заходів із врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>). Порядок повторного проходження контрольних заходів визначено в п.8.8.11-12 Положення про організацію освітнього процесу

<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>; у Положенні про порядок та методику проведення семестрових (курсів) екзаменів і заліків <http://surl.li/bagvyn>. Зокрема, здобувачі, що отримали незадовільні оцінки не більше, ніж із трьох дисциплін під час підсумкового контролю, мають можливість ліквідувати академзаборгованість у терміни, визначені деканатом. Здобувач може повторно скласти екзамен чи залік, але не більше двох разів із кожної дисципліни: перший раз екзамен/залік приймає лектор, який забезпечував викладання навчальної дисципліни, другий – комісія, яку очолює завідувач кафедри, що забезпечує читання дисципліни. Під час зустрічі зі здобувачами, випускниками, НПП ЕГ було встановлено, що визначені та регламентовані питання з об'єктивності екзаменаторів, врегулювання конфлікту інтересів в нормативно-правовій базі ЗВО послідовно та неухильно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі освіти повідомили про свою інформованість у разі необхідності звернень з питань необ'єктивності екзаменаторів або алгоритму врегулювання конфлікту інтересів, звернення до НПП, який здійснював поточне оцінювання, із проханням обґрунтувати оцінку. Зокрема, і студенти, і студентське самоврядування підтвердили, що прикладів конфлікту інтересів або порушення процедур проведення контрольних заходів на ОП не було зафіксовано. Отже, за ОП визначено чіткі й зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В УжНУ політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності здобувачів та НПП регулюються Статутом (<http://surl.li/bbfks>), Положенням про академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), Етичним кодексом ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). Питання академічної доброчесності означено в Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). На сторінці Інфоцентру “Академічна доброчесність” (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/47702>) подано договір про співпрацю з ТОВ “Антиплагіат”, подано інформацію про курси з академічної доброчесності. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі освіти повідомили, що перевірка наукових робіт здійснюється за допомогою програм Strikeplagiarism.com та UNICHECK. Перевірку здійснюють відповідальні особи з кафедр української мови та української літератури. Перевірка є безкоштовною. Також студенти повідомили, що при визначенні унікальності тексту науково-дослідницької роботи здобувача при наявності 50% і нижче плагіату – робота відхиляється. Водночас опрацювання ЕГ Положення про дипломну роботу (2016, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11106>) свідчить про відсутність пояснення стосовно відсотків текстових збігів. Із метою забезпечення моніторингу дотримання членами університетської спільноти морально-етичних та правових норм було створено Комісію з питань академічної доброчесності та етики. Зокрема, під час аналізу сайту УжНУ ЕГ через пошукову систему було встановлено 2120 публікацій про заходи з популяризації академічної доброчесності у ЗВО станом на лютий 2024 року. Під час зустрічі з гарантом було зазначено, що у межах неформальної освіти здобувачі освіти проходять онлайн-курс “Академічна доброчесність” (сертифікати оприлюднені на сайті). Однак, ЕГ проаналізувавши відповіді здобувачів освіти, хоче наголосити, що компоненти поняття “академічна доброчесність” не тільки про відсутність “запозичень” у наукових роботах і рекомендує ЗВО, з метою моніторингу та аналізу, сформованої компетентності здобувачів провести окреме анкетування з обізнаності та дотриманням членів академічної спільноти понять та принципів академічної доброчесності. Отже, у ЗВО визначено стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності. УжНУ популяризує доброчесність через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивною практикою УжНУ є потужна популяризація з поширення принципів академічної доброчесності через низку заходів (вебінари, курси на платформах із неформальної освіти тощо) на ОП, що акредитується. ЕГ відзначає, що на сайті міститься більше 2150 інформувань з висвітлення популяризаційних заходів з принципів академічної доброчесності, про що підтверджено здобувачами вищої освіти. Позитивною практикою є і заохочення здобувачів до навчання на курсах із академічної доброчесності на сайті Прометеус, Едера, що підтверджено відповідними сертифікатами на сайті серед здобувачів освіти у 100% співвідношенні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: Хоча ЗВО робить чимало зусиль для формування академічнодоброчесного середовища, деякі здобувачі освіти демонструють фрагментарне розуміння понять та принципів академічної доброчесності ЕГ рекомендує провести до кінця 2023-2024 н.р., а потім на постійній основі здійснювати анкетування здобувачів

освіти та НПП з питань обізнаності та дотримання принципів академічної доброчесності, з метою зміцнення та позиціонування принципів академічної доброчесності серед ЗО та НПП, а також для планування подальших кроків щодо усунення прогалин у розумінні академічної доброчесності серед зазначених стейкхолдерів ОП. Результати анкетування оприлюднювати на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, система оцінювання здобувачів та позиція щодо академічної доброчесності за ОП відповідають вимогам критерію. Вирішальними в оцінюванні цієї ОП за Критерієм 5 на рівні відповідності "В" стали підкритерії 5.1., 5.3, які цілком відповідають вимогам; підкритерій 5.2., 5.4 - частково. Зокрема, у ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів та включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Також форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти оприлюднюються заздалегідь, є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити результати навчання здобувачів освіти до кожного ОК освітньої програми. Пропозиції ЕГ щодо удосконалення ОП за Критерієм 5 мають рекомендаційний характер і можуть бути реалізовані протягом 2023-2024 та подальших н.р.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз Таблиці 2 Додатку ВСО засвідчив, що викладання обов'язкових ОК забезпечують 5 докторів філологічних наук, професорів і 21 кандидат філологічних наук, доцент. ЕГ переконалася, що викладачі мають досвід, необхідний для підготовки вчителів української мови і літератури в межах ОП, більшість викладачів підтвердили свій стаж роботи в ЗЗО. Професійну кваліфікацію засвідчують також наукові праці НПП, опубліковані в українських та закордонних виданнях, зокрема тих, що внесені до переліку фахових видань України, наукометричних баз WoS і Scopus. Проте ЕГ було встановлено на основі Таблиці 2, та аналізу публікаційного профілю НПП в Google Академія, що ОК19 не забезпечений повною мірою науковою публікаційною активністю викладача: з-поміж заявлених праць 1 посібник та 1 методичні матеріали до занять з методики навчання української мови і невідповідність тематиці ОК фахових статей. В ОК 7 виявлена невідповідність у частині "Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту визначається: щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років" що містить 1 монографію, 1 фахову публікацію та 1 методичний посібник. На думку ЕГ ОК20 потребує публікаційної активності НПП, який забезпечує дану дисципліну фаховими публікаціями методичного характеру. ОК24 потребує зорієнтування НПП, який забезпечує дану дисципліну, на фахові публікації з риторичної майстерності майбутніх учителів. На основі аналізу Таблиці 2. та під час зустрічі з НПП, гарантом та адміністративним персоналом була підтверджена позитивна тенденція до професійного зростання НПП за ОП наявністю вітчизняних та закордонних стажувань. Зокрема, викладач за ОК21 пройшла стажування Міжнародне післядипломне стажування «Навчально-наукова діяльність у сучасному університеті: виклики, рішення, перспективи» в Білостоцькому університеті (Республіка Польща) (2023 р.) (180 навчальних годин, 6 кредитів ЄКТС); викладач за ОК12 – стажування Центру українсько-європейського наукового співробітництва «Студентоцентризований горизонт філологічної освіти: здобутки і перспективи» (2023 р.) (180 навчальних годин, 6 кредитів ЄКТС), що сприяло оновленню курсу "Історія української літератури (II половина XIX ст.)"; викладач ОК9 — стажування у Північному університетському центрі у Бая-Маре (Румунія) "Інноваційні методи навчання у закладах вищої освіти України: запозичення досвіду ЄС" (2020р.) (180 навчальних годин, 6 кредитів ЄКТС) та ін. Під час відкритої зустрічі з випускниками ЕГ встановила на основі позитивних відгуків, а також на основі результатів анкетування здобувачів освіти та випускників професіоналізм викладачів, які забезпечують викладання за ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів відбувається з урахуванням нормативних документів УжНУ, зокрема Положення про конкурсний відбір (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>). На сторінці відділу кадрів УжНУ (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_personal/vacancies) подано основні кваліфікаційні вимоги до претендентів на заміщення вакантних посад, зокрема: вчене звання, науковий ступінь, відповідний стаж науково-

педагогічної роботи, 5 статей у періодичних наукових виданнях, з яких не менше 2-х публікацій у наукових журналах, що входять до наукометричних баз, підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії, в тому числі видані у співавторстві. Конкурсна комісія оцінює професійний рівень НПП за ОП на підставі документів (список публікацій за попередній термін контракту, документи, які підтверджують підвищення кваліфікації за останні 5 років (180 год); інформаційна довідка; довідка-підтвердження від Наукової бібліотеки Університету про передачу до її фондів наукових та навчально-методичних видань). Під час зустрічі заступник начальника відділу кадрів Ірина Фалач повідомила, що Конкурс оголошується наказом ректора університету; оголошення розміщують на сайті ЗВО в розділі “Вакансії”, а також в обласній газеті “Новини Закарпаття”. Також було наголошено, що за даною ОП відбувається оновлення НПП складу, так, нещодавно після закінчення аспірантури було прийнято на роботу Шкурко Г.В. Отже, процедури конкурсного добору викладачів УжНУ уможливають забезпечити необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ було встановлено, що заклад вищої освіти активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Так, на сайті Інфо-центру (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60859>) подано копії договорів про співпрацю з базами практик, відділами освіти, культурними центрами тощо. Стейкхолдери є учасниками засідань робочої групи ОП https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02wE6t2NxElvDGVptVkrHgioMJz2t5PxfWQUxsDWVXbXAY9R2dqPHnByU6faz7qk8ql&id=100010009513553. Випускники також підтвердили про свою залученість до спільних заходів на факультеті. Так, випускниця Якубишин Марія, викладачка української мови та літератури Природничо-гуманітарного фахового коледжу ДВНЗ «УжНУ» засвідчила про двосторонні спільні заходи між закладами для здобувачів освіти: проведення лекцій, присвячених пам’яті Лесі Українки, Марко Вовчок тощо. Андріана Бойко, директорка Мукачівського ліцею №8 поділилася своїм досвідом гостьових зустрічей за програмою “Ліга крилатих” (5 кл.). Присутні на зустрічі випускники, а нині представники роботодавців, також підтвердили свою участь в організації освітнього процесу, опитуваннях, у засіданнях членів робочої групи ОП і висловленні пропозицій щодо удосконалення освітніх компонентів ОП. Водночас, представники роботодавців зауважили, що до їхніх побажань дослухаються і вони відслідковують зміни в освітньому процесі. Так, випускниця Палюх Мирослава – вихователь ГПД Хустської міської ЗОШ I-III ст. № 4 зазначила про внесення своєї пропозиції про доповнення вибіркового блоку навчальних дисциплін ОК “Основи літературознавчих досліджень”. Леся Чепура – директор Іршавського ліцею №1 засвідчила свою активну участь в реалізації ОП, у частині надання консультування, участі в опитуваннях, внесенні пропозиції щодо збільшення кредитів, відведених на практику в закладах освіти, до якої дослухалася група забезпечення ОП. Отже, на основі аналізу ВСО, аналізу сайту УжНУ, звітів моніторингу, зустрічей зі стейкхолдерами ЕГ підтверджує активну співдію та участь роботодавців в освітньому процесі даної ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

УжНУ має досвід у залученні до аудиторних занять фахівців-практиків, експертів, представників роботодавців. Зокрема, на даній ОП відбулися гостьові лекції (Міхаель Мозер, Дорота Рембішевська, Леслава Кореновська, Катерина Городенська, О. Вісич https://facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid023PDWMD5WfQHbNxbgstn3nuajkzF4R4V3SDsrtGrUDP6nKnW9bRBobcgfJHRZw4kYl&id=100010009513553 Гостьові лекції провели вчителі-практики Д.Д.Тодер https://facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02YC2DspmXnjgbDfd4kyft3cTeqS4GrFrdYhoDEUNtvZDmuvwrhWXqEcjsiVheu9g5l&id=100010009513553 та О.Й.Буняк https://facebook.com/story.php?story_fbid=pfbidopy5t8pMczYSYLkVF7AUhXiLk15NR2XR5CmGoCUaHqEGJPa5oUSSaZkpmMbfnaVGNl&id=100008593834177 Випускниця О.Чепелюк була запрошена як лектор із ораторської майстерності <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/mystetstvo-publichnoho-vystupu-vid-rezhyseryky-olesi-chepeliuk-vypusknytsia-filfaku-dilylasia-poradamy-zi-studentamy/2023-10-26-58547>. ЕГ засвідчує досвід, наявний на ОП, у залученні експертів-практиків до аудиторних занять як позитивні практики важливі для реалізації даної ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

УжНУ сприяє професійному розвитку НПП за ОП, що означено в Концепції інноваційного розвитку УжНУ на 2015-2025 рр. (<http://surl.li/ahkux>), регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/bakvm> і реалізується, зокрема, через: - підвищення кваліфікації (аналіз таблиці 2 ВСО в обсязі 180 годин (6 кредитів). Також НПП активно співпрацюють із педагогічною спільнотою ЗЗСО, фахової передвищої освіти регіону з метою обміну позитивними практиками, про що під час зустрічі зазначили випускники, які працюють вчителями та Сивохоп Ярослав – директор Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти. Лектори ЗВО залучаються до роботи Освітнього каналу підготовки учнів-випускників області до НМТ (спільний проєкт ЗОВА та “УжНУ” (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/na-zakarpatti-zapuskaiut-osvitnij-kanal-z-pidhotovky-do-natsionalnoho-multypredmetnoho-testu/2023-03-03-54537>) Професіоналізм викладачів ОП

стимулює й активне внутрішньоуніверситетське навчання, яке пропонують фахівці Центру інформаційних технологій УжНУ.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання викладацької майстерності НПП передбачено нормативними документами ЗВО «Положенням про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет»» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29355>, розпорядженням №38-Р від 18.02.2021 «Про преміювання авторів та авторських колективів» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33679>. Під час зустрічі ЕГ констатувала, що переможці рейтингування отримують надбавки до зарплати (проф. Венжинович Н.Ф., докт. філол. н., проф. Тиховська О.М.). Усі НПП у кінці року отримують 13 зарплату. Також ЗВО стимулює й наукову діяльність викладачів шляхом преміювання переможців конкурсів монографій, підручників та навчально-методичних посібників (проф. Тиховська О.М. (перше місце конкурсу «Краща монографія 2021 року»: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-proveli-konkurs-krashcha-monografiya-2021-roku.htm> проф. Венжинович Н.Ф. (друге місце <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/konkursna-komisija-uzhnu-vyznachyla-kraschi-monografi-2018.htm>); У ЗВО також передбачено преміювання за статті, опубліковані в журналах, що входять до науково-метричної бази даних Scopus і Web of Science та мають імпаکت-фактор IF (Cite Score) Положенням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356>; <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/pro-premiyuvannya-avtorskih-kolektiviv-za-publikatsiji-yaki-vklyu.htm>.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

На думку ЕГ позитивною практикою закладу є стимулювання розвитку викладацької майстерності викладачів. Зокрема, наявна система преміювання НПП за статті, опубліковані в журналах, що входять до науково-метричної бази даних Scopus і Web of Science; переможців конкурсів монографій, підручників, надбавка до заробітної плати за високі рейтингові показники, 13 зарплата усім НПП тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: Тематичний діапазон публікацій НПП не завжди відповідає профілю навчальних дисциплін, які вони викладають. ЕГ рекомендує посилити публікаційну активність НПП у контексті публікацій, пов'язаних із профілем навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Під час здійснення акредитаційної експертизи, ЕГ встановлено, що реалізація ОП відповідає вимогам критерію 6: професійна та академічна кваліфікація викладачів коригується з цілями ОП та дозволяє досягти мети програми й ПРН; адміністрація ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, через матеріальні і нематеріальні заохочення стимулює до підвищення кваліфікації; конкурсний відбір викладачів є прозорим; налагодженою і системною є співпраця із роботодавцями, стейкхолдерами, які залучаються до організації освітнього процесу за даною ОП. Вирішальними в оцінюванні цієї ОП за Критерієм 6 на рівні відповідності "В" стали підкритерії 6.5 та 6.6, які цілком відповідають вимогам; підкритерії 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 загалом відповідають вимогам. Рекомендації ЕГ щодо удосконалення ОП за Критерієм 6 можна реалізувати впродовж 2024-2025 навчального року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази в режимі відеоконференції ЕГ переконалася в тому, що створені умови сприяють реалізації ОП: продемонстровані аудиторії (зокрема, №429, 436, комп'ютерний клас) облаштовані мультимедійними комплексами і, за словами здобувачів, викладачі часто супроводжують заняття презентаційними матеріалами; аудиторія імені проф. С.П.Бевзенка, музей-колекція Олени Рудловчак, бібліотека В.В.Німчука містять книжкові фонди, що в поєднанні з ресурсами бібліотеки УжНУ сприяють якісній підготовці вчителів-словесників. У холі корпусу організовано простір для дозвілля. Відеоогляд гуртожитку, де проживають студенти філологічного факультету, теж засвідчив наявність комфортних умов: продемонстровано одну з кімнат і простір "Auga Academica". Поточні ремонтні роботи свідчать про готовність закладу удосконалювати створені умови. Для досягнення цілей і програмних результатів навчання залучають і електронні ресурси: для дистанційного навчання та для окремих видів робіт залучають курси, розміщені в системі Moodle (декілька з них було продемонстровано викладачем).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Користування інфраструктурою та інформаційними ресурсами в межах реалізації ОП для всіх учасників освітнього процесу є безкоштовним. Є доступ до комп'ютерної техніки, спортивних і дозвіллевих локацій, можливість відвідувати гуртки, отримувати бібліотечні послуги. Наприклад, здобувачі наголосили, що перевірка їх наукових робіт на унікальність є повністю безкоштовною. Також безкоштовно можна відвідувати курси з іноземної мови.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище для учасників освітнього процесу є безпечним, облаштоване укриття дозволяє дотримуватися безпекових правил в умовах воєнного стану.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ побачила низку інформаційних стендів. На сайті в розділі "Інформація для студентів" зручно розміщено низку положень, що стосуються різних аспектів освітнього процесу в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52361>), оприлюднено актуальні розклади (години) навчання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/207>). Голова профспілкової організації студентів (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-stud_union_comm) зазначив, що в разі потреби підтримки здобувачів здійснюють виплати, і такий випадок нещодавно мав місце. В УжНУ діє соціально-психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy): у межах бесіди з'ясовано, що за такою підтримкою можна звернутися також і анонімно. Загалом здобувачі зазначили, що перебувають на зв'язку з адміністрацією факультету та університету, можуть звернутися до куратора академічної групи чи деканату, оперативно отримують відповіді.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відеоогляд матеріально-технічної бази унаочнив наявність умов для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами. Як зазначено, такі особи на ОП наразі не навчаються. Разом із тим ЕГ побачила, що вхід до корпусу оснащено пандусом і кнопкою виклику, всередині є ліфт, коридори та проходи - широкі й просторі. Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>) визначає алгоритм дій співробітників закладу для надання необхідної допомоги відвідувачам.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В УжНУ є Етичний кодекс (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>), інформація про антикорупційні заходи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/22893>), розміщене на сторінці філологічного факультету в розділі "Інформація для студентів" Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>). Під час бесіди здобувачі розповіли, що також є декілька

скриньок довіри, де можна залишити звернення, і відзначили доброзичливу атмосферу серед усіх учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сформована матеріально-технічна база (обладнані мультимедійними засобами аудиторії, локальні й університетська книгозбірні), інклюзивний простір (наявність пандусу, кнопки виклику, ліфту), дозволяють реалізовувати ОП й робити її доступною для всіх учасників освітнього процесу. Інформаційна, консультативна та соціальна підтримка є дієвою та доступною як в очному форматі, так і дистанційно (зокрема, розклади, інформаційні стенди, скриньки довіри, психологічна консультація, профспілкова допомога).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендуємо включити до щорічних анкетувань, присвячених ОП, питання щодо задоволеності матеріально-технічною базою, інформаційно-консультативною та соціальною підтримкою.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Вирішальними в оцінюванні на рівні відповідності В стали зазначені сильні сторони в частині облаштованого освітнього, зокрема інклюзивного, простору, технічного та методичного забезпечення, налагоджених практик інформування, консультування і соціальної підтримки, відповідність п.7.1.-7.6. змісту і вимогам Критерію 7 та відсутність інноваційних практик.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В УжНУ дотримуються процедур, передбачених Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), зокрема п. 3.3. “Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм”. Система опитувань спрямована на виявлення оцінок та рекомендацій здобувачів, випускників і роботодавців щодо якості ОП. На сайті філологічного факультету розміщено анкети та аналіз їх результатів за 2022, 2023 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52700>). ОП своєчасно переглядають: наприклад, ініціювання перегляду зафіксовано у протоколі засідання робочої групи від 12.12.2022 р. № 7; від 19.12.2023 р. № 14; урахування пропозицій стейкхолдерів у попередній редакції ОП - у протоколі від 12.12.2022 р. №7 (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/70407>); актуальний проєкт ОП розміщено на сайті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71389>) із вказівкою адреси електронної пошти для надання відгуків і рекомендацій. З огляду на зміст проєкту ОП 2024 р. має місце врахування пропозицій стейкхолдерів у частині посилення уваги до інклюзивної освіти, сучасних технологій викладання у ЗЗСО, практичної підготовки. Відповідно у проєкт додано ОК 26 Інклюзивна освіта, ОК 28 Інноваційні технології на заняттях з української літератури в закладах освіти; запропоновано ОК 31 Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти (6 кредитів) і ОК 32 Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти (3 кредити) замість пропедевтичної педагогічної практики (4,5 кредити) та педагогічної практики (7,5 кредити) відносно редакції 2023 р.. На 0,5 кредита збільшено обсяг ОК 14 Психологія, що є реакцією на висловлені під час анкетувань пропозиції щодо збільшення відповідної компоненти. Отже, наявні практики та наведені приклади свідчать про те, що ОП є динамічною, а розробники реагують на запити зацікавлених сторін і дотримуються процедур для покращення якості змісту ОП та процесу її реалізації.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти підтвердили, що беруть участь в опитуваннях, а після проведених опитувань відбувається засідання розробників ОП, на яких розглядають і враховують пропозиції. Під час зустрічі здобувачі, які навчаються на 4 курсі, зазначили, що різні опитування вони проходять від початку навчання. Це і анкети, присвячені якості ОП (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd_kkc5LO2FNS8iYMS-xvhOjg2jSMxbsUiOF-AUOXWMPNxsw/formrestricted), і опитування, присвячені академічній доброчесності, навчання в дистанційному форматі, організаційним питанням. Серед потенційних пропозицій учасники фокус-групи назвали збільшення кількості гуртків, зокрема літературознавчих, збільшення англійської мови на всіх курсах, більше практики. Відповідно до результатів опитування за 2022 р., у якому взяли участь 18 здобувачів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/53567>), більшість респондентів оцінили ОП на 4 і 5 балів. До опитування 2023 р. долучилися 17 респондентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69138>), де так само ОП оцінено загалом позитивно, а серед пропозицій - збільшення або додавання методики викладання НУШ, психології, теорії шкільного підручника.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У протоколах засідання робочої групи ОП за участі стейкхолдерів засвідчено активну позицію роботодавців під час обговорення ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/70407>). У протоколі від 15.06.23 р. №11 зафіксовано результати обговорення ОП роботодавцями, зокрема увагу приділено інноваційному проєкту “Інтелект України” та реформі “Нова українська школа”, що вимагають відповідної підготовки вчителів. Взаємодію підтверджено й під час бесіди з фокус-групою: серед присутніх були рецензенти ОП, зазначено про неодноразове проходження опитування, член робочої групи розповів про участь у засіданнях та співпрацю з гаранткою ОП з метою проведення зустрічей зі студентами, які потенційно можуть працевлаштуватись у ліцеї. Зазначено про врахування пропозиції щодо збільшення практики. Висловлено рекомендації щодо можливого додавання риторики, моделювання психологічних ситуацій. На сайті філологічного факультету розміщено анкету для роботодавців (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf7LYBl5wDrz8dk5LAyoMfrM6Noy2hw2Ug1juXL3S1-PfOdFA/viewform>). У 2022 р. в опитуванні взяли участь 7 роботодавців (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/53568>), у 2023 р. - 8 (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69139>). Серед пропозицій змістового наповнення ОП роботодавці називали збільшення іноземної мови, додавання освітніх компонент, спрямованих на формування soft skills і володіння цифровими технологіями.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Практику системної взаємодії із випускниками УжНУ підтверджено наявністю Міжнародної асоціації випускників (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-int_alum_assoc). На сайті філологічного факультету розміщено інформація про працевлаштування випускників ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/70409>). У налагодженні комунікації з випускниками ОП ЕГ переконалася під час зустрічі з фокус-групою, у межах якої присутні підтвердили свою активну участь і у процесі перегляду й удосконалення ОП. Одна із випускниць розповіла про свою участь у розширеному засіданні під час обговорення ОП. Серед конкретних пропозицій було додавання ВК “Основи літературознавчих досліджень”, “Сучасні підходи до вивчення творчості Т.Шевченка в ЗЗСО”. Зауважено й про можливість оцінити ОП й внести пропозиції шляхом анкетування. Такі опитування доступні на сайті філологічного факультету (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfnzNyC5-h6m2GAJpm5GCOz_yWzNIneVrlj2SMxJu2PmHUi3w/viewform). Відповідно до результатів 2022 р. залучено 10 респондентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/53566>), у 2023 р. - 13 осіб (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69137>). Загалом оцінка ОП є позитивною, а серед пропозицій - акцент на збільшенні або додаванні навчальних дисциплін із психології, літератури, методики, документообігу, що впливає із практичної діяльності випускників ОП. В опитуванні щодо педагогічної практики взяли участь 10 респондентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69518>). Результати підтвердили потребу в збільшенні підготовки з психології, що корелює і з результатами інших опитувань.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Як повідомили під час зустрічі з адміністративним персоналом, відділ моніторингу якості освіти і відділ ліцензування та акредитації проводять щонайменше двічі на рік зустрічі з факультетами. До низки процедур внутрішнього моніторингу долучені студенти, які є членами вчених рад, стипендіальної комісії, робочих груп, учасниками засідань кафедр. Після проведення регулярних опитувань стейкхолдерів відділ готує вибірку результатів за ОП для гарантів, які аналізують і беруть до уваги на засіданнях робочих груп. Відбувається й контроль за переглядом та оновленням ОП: протягом місяця можна надати рекомендації щодо проєкту ОП, після чого ОП затверджується на засіданні вченої ради і вводиться в дію наказом ректора. Зазначені у відомостях самооцінювання недоліки пов'язані з наповненням курсів у системі Moodle, потребою в освітніх компонентах, що

готують до роботи в сучасній школі і посилюють методичний складник, інтенсифікацією співпраці з учителями-практиками. Порушені питання розглянуто на засіданнях робочої групи (протокол від 16.12.21 р. № 3, від 12.12.2022 р. №7, від 15.06.2023 р. №11 - <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/70407>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попри те, що акредитація ОП є первинною, заклад бере до уваги рекомендації, надані за результатами акредитаційної експертизи ОП другого (магістерського) рівня, зокрема звертають увагу на практичну підготовку, психолого-педагогічні та методичні компоненти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В УжНУ розроблено Положення про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>), що визначає такий моніторинг на різних рівнях. Функціонує відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, на сторінці якого розміщено низку опитувань, їх результатів і аналітичних матеріалів, зацентовано увагу на питанні академічної доброчесності, рейтингуванні викладачів і підвищення кваліфікації, якості освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/14819>). Оприлюднені протоколи засідань робочої групи ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/70407>) від 2021 до 2023 рр. за участі здобувачів, випускників і роботодавців демонструють системну роботу щодо перегляду та вдосконалення ОП. Учасники відповідних фокус-груп під час бесід підтвердили свою участь у таких засіданнях і водночас озвучили низку рекомендацій щодо доповнення й посилення викладання окремих освітніх компонент, що суголосні і з порушеними на засіданнях робочої групи питаннями. На сторінці філологічного факультету розміщено анкету для всіх зацікавлених сторін та звіти за результатами таких опитувань (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52700>). В інформаційному просторі висвітлено результати зустрічей із випускниками, які стали фахівцями-практиками, присвячені роботі вчителя словесника в умовах реформування (https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02YC2DspmXnjgbDfd4kyft3cTeqS4GrFrdYhoDEUNtvZDmuvwrhWXqEcjs1Vheu9g5l&id=100010009513553), у форматі майстерки «Види і прийоми роботи з підручником на уроці української мови» (https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02tWj53yuyqizG9kB86QwhczNXF7NhcaYoKFK2kzuqMTNJcD1BeuNuUFFmpg5iV5fWl&id=100008593834177). Тож як загальноуніверситетські процедури та заходи, так і факультетські практики свідчать про сформовану культуру якості та її послідовне дотримання.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною є налагоджена системна робота зі стейкхолдерами: залучення представників усіх зацікавлених сторін до засідань робочої групи і врахування їх рекомендацій, що підтверджено учасниками-фокус груп і протоколами засідань, проведення щорічних анкетувань та аналіз їх результатів, оприлюднені на сторінці філологічного факультету. Позитивним також є проведення зустрічей із фахівцями, які діляться зі здобувачами вищої освіти практичними порадами роботи вчителя-словесника, зокрема в умовах освітніх реформ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

У зв'язку з тим, що пропозиції здобувачів, випускників і роботодавців часто є однаковими, або подібними, рекомендуємо звертати увагу на врахування типових пропозицій й увиразнення їх у наступних редакціях ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Вирішальними в оцінюванні на рівні відповідності В є зазначені сильні сторони, що демонструють дотримання закладом процедур моніторингу та перегляду ОП, співпрацю із фахівцями-практиками, залучення до обговорень і приклади врахування пропозицій здобувачів, випускників і роботодавців, а також повна відповідність п.8.1.-8.6., загальна відповідність п.8.7. змісту і вимогам Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, закріплені в низці внутрішніх документів, розміщених на загальноуніверситетській сторінці (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>) й у розділі "Інформація для студентів" сторінці філологічного факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52361>). Основні права та обов'язки і правила та процедури, що їх регулюють, закріплені у Статуті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), Етичному кодексі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>), Положенні про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та низці положень, пов'язаних із організацією та координацією окремих аспектів освітнього процесу. У межах акредитаційного візиту та за результатами опрацювання документів ЕГ робить висновок про послідовне дотримання визначених правил і процедур.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Актуальний проект ОП своєчасно розміщено на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71389>. Усі зацікавлені сторони можуть надати свої пропозиції на електронну адресу, указану на титульному аркуші проекту.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сторінці кафедри української літератури можна ознайомитися з вичерпною інформацією щодо ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/68598>): із ОП, навчальними планами, робочими програмами, каталогом вибіркових дисциплін, базами практик, а також низкою додаткової інформації, що засвідчує наявність якісного освітнього середовища: питання академічної доброчесності, підвищення кваліфікацій, академічної мобільності, неформальної освіти, результати анкетувань, працевлаштування випускників. Отже, розміщена інформація є достатньою для розуміння ОП та особливостей її реалізації.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Інформаційна повнота, доступність документів, наявність можливості взаємодіяти зі стейкхолдерами свідчать про прозорість і публічність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендуємо звернути увагу на розширення можливостей збору відгуків про проект ОП, доповнивши адресу електронної пошти додатковими засобами (опитувальники, анкети, форми тощо).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Вирішальною в оцінюванні на рівні В є повна відповідність п.9.1.-9.3. змісту і вимогам Критерію 9 з відсутністю інноваційних практик, що підтверджено інформаційним забезпеченням, доступністю матеріалів на сайті УжНУ, зокрема і на сторінці філологічного факультету, можливістю стейкхолдерів ознайомлюватися з проектом ОП і брати безпосередню участь в обговоренні, ознайомлюватися з чинною ОП та інформацією, що відображає особливості її реалізації.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Плотніков Євген Олександрович

Члени експертної групи

Ячменик Марина Михайлівна

Башманівський Олексій Леонідович

Мандич Тамара Михайлівна